

Nr 9 (377) Wrzesień 2022 rok XXXII

www.dukla.pl/dps dps@dukla.pl

Cena 5,00 zł (5% VAT)

Dukla.PL

DUKIELSKI PRZEGLĄD SAMORZĄDOWY

Zakończenie wakacji z Ośrodkiem Kultury w Dukli

80. rocznica zagłady Żydów z Dukli i okolicy na Błudnej

14 sierpnia 2022 roku odbyły się uroczystości przypominające zagładę Żydów z Dukli i okolicy, w miejscu gdzie zostali bestialsko zamordowani, w lesie na Błudnej pomiędzy Barwinkiem a Tylawą. Znajduje się tam zbiorowa mogiła z upamiętniającym tę straszną zbrodnię obeliskiem.

80 lat temu 13 sierpnia 1942 roku, zebrani przy dukielskim pałacu Żydzi, z nakazu niemieckiego okupanta, zostali „wyselekcjonowani”, część trafiła do obozu zagłady w Bełżcu, część została skierowana do pracy przy budowie drogi na Barwinek, około 500 osób zostało wywiezionych na Błudną i tam rozstrzelanych.

Za dusze ofiar modlili się: Piotr Prokopowicz w języku hebrajskim, a także ksiądz Roman Jagiełło, proboszcz parafii polskokatolickiej w Łękach Dukielskich. Wszyscy zabrani odmówili „wieczne odpoczywanie.....” Na zbiorowej mogile złożono kwiaty i zapalono znicze i – zgod-

nie z tradycją żydowską – położono na macie kamyki. Do uczestników ceremonii upamiętnienia 80. rocznicy zagłady Żydów z Dukli i okolicy, skierował list Marszałek Województwa Podkarpackiego, który został odczytany przez przedstawiciela Urzędu.

Kwiat złożyli i zapalili znicze w imieniu samorządu dukielskiego burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli Mariusz Folcik i przewodniczący Zarządu Osiedla Zenon Leńczyk, prezes Stowarzyszenia „Sztetl Dukla” Jacek Koszczan wraz z małżonką, radny starostwa powiatowego w Krośnie

Józef Bek wraz z radnymi Rady Miejskiej w Dukli: Ewą Przysasz, Bogdanem Drozdem i Romanem Drajewiczem, a także przedstawiciele Centrum Dialogu Kulturowego.

Inicjatorem renowacji pomnika na zbiorowej mogile na Błudnej był Jacek Koszczan prezes Stowarzyszenia Sztetl Dukla, a fundatorem burmistrz Dukli. Organizatorem uroczystości byli Stowarzyszenie Sztetl Dukla, Gmina Dukla, Muzeum Historyczne -Pałac w Dukli i Ośrodek Kultury w Dukli.

Przesłanie płynące z tej straszliwej historii to, że nienawiść jest siłą, która zyskując odpowiednie narzędzia może zagrażać milionom istnień i unicestwiać całe narody, co szczególnie istotne jest w dzisiejszej trwającej w Ukrainie agresji Federacji Rosyjskiej.

Krystyna Boczar-Różewicz

Uroczystość rozpoczął prezes Stowarzyszenia Sztetl Dukla Jacek Koszczan

W imieniu samorządu dukielskiego wieniec złożyli i znicze zapalili (od lewej) Zenon Leńczyk - przewodniczący Zarządu Osiedla, burmistrz Dukli Andrzej Bytnar, przewodniczący RM w Dukli Mariusz Folcik

Nad mogiłą pomordowanych modlono się w językach: polskim i hebrajskim

Pamiątkowe zdjęcie uczestników uroczystości

Fot. kbr

Złota myśl:

„Ciesz się słońcem nim przyjdzie zmierzch.”
(autor nieznany)

We wrześniowym numerze:

80. rocznica zagłady Żydów z Dukli i okolicy na Błudnej	2
„A więc wojna!” -	3
Trzeci etap budowy kanalizacji sanitarnej	4
Gminne Dożynki w Łękach Dukielskich	4
601 578,28 zł na przebudowę	5
Projekt „Pod białą - czerwoną”	5
Święto łemkowskiej kultury i tradycji w Zydranowej	6
670. lat wsi i parafii Równe.....	6
Pożary w Dukli i okolicach cz. 1.....	7
Niedziela dla najmłodszych	8
Zakończenie wakacji z OK	8
Wakacje z Ośrodkiem Kultury	9
Warsztaty decupagu w Nowej Wsi	9
Sobótki 2022	9
Konsekracja kościoła w Głajscach	10
Wspomnienie o Księdzu Kanoniku ś.p. Wojciechu Nowotarskim	10
50 lat Ludowego Klubu Sportowego Iwelta Iwla c.d.....	15
MOSiR Dukla informuje.....	17
Podkarpacka Liga Rowerowa w Długim koło Jedlicza.....	17
Maraton MTB w Piwnicznej Zdrój.....	17
XXI Międzynarodowy Rodzinny Turniej w Piłce Siatkowej, ...	19
Wakacje w Zakopanem	19
W pasiece	20
40 lat minęło jak jeden dzień.....	20
Łowiectwo i ekologia.....	21
Śladami Jana Pawła II	21
Bukiet z ziół	21
Wydarzyło się w naszej gminie	22
W krainie rondla i patelni	22

DUKLA.pl - miesięcznik (www.dukla.pl/dps)

Wydawca: Ośrodek Kultury w Dukli, ISSN 2080-0835

Adres redakcji: 38-450 Dukla, Trakt Węgierski 11, p. 309, tel. (+48) 13-432-91-33, fax (+48) 13-433-10-11, e-mail: dps@dukla.pl

Redaguje zespół: Krystyna Boczar-Różewicz - red. naczelna, Wiktor Szyndak - red. techniczny - skład i łamanie, Janusz Krowicki - wyd. internetowe, Agnieszka Matusik, Barbara Pudło

Współpracujący: Witold Puz, Bartosz Szczepanik, Maria Walczak, Aleksandra Żółko, Janusz Kubit

Druk: Drukarnia „HEDOM”, ul. Kletówki 54a, Krosno, tel./fax 13 432 02 02, www.hedom.pl

Za treść reklam redakcja nie odpowiada. Zastrzegamy sobie prawo do skracania artykułów i adiestacji tekstów. **Materiały przyjmujemy do 20. każdego miesiąca.** Dostarczone materiały można odebrać w siedzibie redakcji.

Numer zamknięto dnia 2. 09. 2022 r.

Udostępniono do sprzedaży 4. 09. 2022 r. Nakład 300 egz.

OKŁADKA: Zakończenie wakacji z OK w Dukli. Zespół „In Caelo”

1 września 1939, Niemcy wkraczają do Polski (propagandowe zdjęcie pozowane)
Foto: Hans Sönnke [Public domain], Wikimedia Commons

„A więc wojna!” -

komunikat Polskiego Radia z 1 września 1939 roku
- *Halo, halo, tu Warszawa i wszystkie rozgłośnie Polskiego Radia. Dziś rano o godzinie 5 minut 40 oddziały niemieckie przekroczyły granicę polską łamiąc pakt o nieagresji. Bombardowano szereg miast* - poinformowało Polskie Radio 1 września 1939 roku.

1 września 1939 roku nad ranem hitlerowskie Niemcy napadły na Polskę. Rozpoczęła się II wojna światowa - największy w historii konflikt zbrojny. Za początek wojny uznaje się atak niemieckiego pancernika „Schleswig-Holstein”, który o godzinie 4:45 ostrzelał na Westerplatte polską składnicę wojskową. 182. osobowa polska załoga poddała się dopiero po 7-dniowej obronie. Jak ustalili historycy, dwie minuty wcześniej, czyli o 4:43, niemieckie bombowce zaatakowały Wieluń, miasto leżące około 20 kilometrów od ówczesnej granicy polsko-niemieckiej, zginęło tam ponad 2 tys. osób w większości cywilów, a miasto zostało prawie doszczętnie zniszczone. Od pierwszych godzin wojny niemieckie wojska bombardowały miasta, zakłady przemysłowe oraz linie komunikacyjne powodując wiele pożarów, ginęli wojskowi i cywile.

17 września 1939 roku do wojny przeciwko Polsce przystąpił Związek Radziecki. Konsekwencje agresji sowieckiej z 17 września 1939 ponosimy do dziś. Te wydarzenia ukształtowały bowiem obecną granicę Polski. Propaganda sowiecka określała agresję na Polskę jako „wyprawę wyzwolenczą” w obronie „ludności zachodniej Ukrainy i zachodniej Białorusi”. W wyniku ataku do niewoli trafiło ponad pół miliona polskich żołnierzy. Nastąpiły także masowe deportacje. Sowietnicy wykazywali się bezprzykładnym bestialstwem.

Przypominam o tym w 83 rocznicę wybuchu II wojny światowej i w obliczu toczącej się od 24 lutego 2022 roku inwazji Rosji na Ukrainę, która w Rosji nazywana jest „wojskową operacją specjalną”, będącą eskalacją toczącej się już od 2014 roku wojny. Rosja oskarżyła Ukraińców o „ludobójstwo”, a Zachód o „zachęcanie Kijowa do agresji militarnej”. Wojna toczy się już przeszło pół roku, Rosjanie nie odnieśli sukcesów jakie zaplanowali, ale na terenach okupowanych mordują cywilów, kradną, niszczą i bombardują i wykazują się jak 83 lata temu bestialstwem, przykładami mogą tu być Bucza czy Irpień, ale nie tylko. Wojna zjednoczyła Ukraińców, a opinię publiczną większości państw świata, rządy, organizacje międzynarodowe w proteście przeciwko inwazji. Wdrożone zostały przeciwko Rosji sankcje gospodarcze, Ukraina otrzymała pomoc humanitarna i wojskową. W 1939 roku nasi sojusznicy ograniczyli się do wypowiedzenia Niemcom wojny.

W II wojnie światowej wzięło udział 61 państw. Zmobilizowano ponad 110 milionów żołnierzy. W czasie wojny zginęło ponad 55 milionów ludzi, a 35 milionów zostało rannych. Z tych ponad 55 mln zabitych jest około 6 mln polskich obywateli, czyli 22 procent populacji naszego kraju. Z około 5 mln Polaków więzionych w obozach hitlerowskich zginęło ok. 3,5 mln, a na okupowanym terytorium Polski Niemcy utworzyli aż 10 obozów zagłady.

Te statystyki są przerażające, musimy o tym pamiętać!

Krystyna Boczar-Różewicz

Święto łemkowskiej kultury i tradycji w Zyndranowej

Po trzy letniej przerwie spowodowanej pandemią w ostatnią sobotę – niedzielę lipca br. w Zyndranowej odbyło się święto „Od Rusal do Jana” (Rusińskie Zielone Świątki). Święto rozpoczęło się w Muzeum Kultury Łemkowskiej zwiedzaniem muzeum i promocją publikacji i książek ostatnio wydanych, a także złożeniem kwiatów pod pomnikami działaczy kultury łemkowskiej – poety Iwana Rusenki, malarza Nikifora i pisarza Wołodymira Chylaka oraz ofiar I i II wojen światowych. Wystąpiła również Agata Rymarowicz z zespołem Serencza. Od lat na święto zjeżdżają Łemkowie, rozsiani po Polsce i świecie, głównie w wyniku powojennej akcji „Wisła”.

W niedzielę święto rozpoczęła uroczysta Msza św., a po niej nastąpiło oficjalne otwarcie obchodów święta przez przewodniczącego Towarzystwa Muzealnego w Zyndranowej Bohdana Gocza, który przywitał zebranych gości: panią Mirosławę Kopystiańską z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego, radnego Sejmiku Województwa Podkarpackiego Dariusza Sobieraja, zastępcę burmistrza Dukli Łukasza Piroga, przewodniczącego Rady Miejskiej w Dukli Mariusza

Folcika wraz z radnymi Rady Miejskiej w Dukli, przewodniczącego Rady Powiatu Andrzeja Krężalka wraz z radną Józefą Winnicką – Sawczuk, ks. proboszcza z Parafii Polsko-Katolickiej w Łękach Dukielskich Romana Jagiełłę, Mikołaja Gabło z małżonką i wszystkich którzy przybyli świętować do Zyndranowej. Wspominano św. p. Teodora Gocza – twórcę Muzeum Kultury Łemkowskiej, muzealnika i regionalistę, pomysłodawcą święta. Pamiętam, że w jednej z rozmów z panem Teodorem zapowiadał, że to jedno z ostatnich świąt, bo wiek robi swoje, chyba że znajdą się następcy to tradycja będzie kontynuowana. I jest kontynuowana, znakomicie robi to syn Bohdan wspierany przez rodzinę i przygotowuje następcę - Mikołaja wnuka Teodora i syna Romana Gocza. Mikołaj w tym roku prowadził imprezę.

Niedzielne popołudnie wypełniły występy zespołów ludowych, które rozpoczął

Bohdan Gocz - przewodniczący Towarzystwu Muzeum Kultury Łemkowskiej

Svidnicki Heligonkari. Można było zakupić pamiątki: ikony, krywulki, a nawet zjeść pyszny serek kozí z Mszany.

Krystyna Boczar-Różewicz
Fot. str. 12

670. lat wsi i parafii Równe

Złoty Medal dla społeczników z Równego

Podczas uroczystości 670.lecia wsi i parafii Równe w ramach podziękowań za pracę społeczną dwanaście osób zostało uhonorowane tak zwanym „złotym medalem”, tj. specjalnie przygotowaną na tę okazję, bogato zdobioną w fotografię Równego oraz wiersze, o ograniczonej edycji, fotoksiążkę: „Równe wzdłuż i wszerz w obiektywie z okazji 670. lecia istnienia miejscowości i parafii”, której autorami są Józef Bek i Beata Bek. Fotoksiążka została ufundowana przez Józefa Beka i Bogdana Drozda.

Kapituła złotego medalu:

1. **Józef Bek** – Radny Powiatu Krośnieńskiego – inicjator „złotego medalu” dla społeczników,
2. **Bogdan Drozd** – Radny Rady Miejskiej w Dukli – osoba wpierająca inicjatora „złotego medalu”,
3. **Mariusz Folcik** – Sołtys wsi Równe, Radny i Przewodniczący Rady Miejskiej w Dukli.

„Złoty medal” otrzymały podczas uroczystości następujące osoby:

1. **Bolesław Patla**: współautor książki „Równe wieś w Beskidzie Niskim. Historie, ludzie zdarzenia”;
2. **Krzysztof Buczek**: współautor książki „Równe wieś w Beskidzie Niskim. Historie, ludzie zdarzenia”, prezes Regionalnego Towarzystwa Historycznego w Równem, przygotował i wdrożył różne projekty;

3. **Danuta Uliasz**: współautorka książki „Równe wieś w Beskidzie Niskim. Historie, ludzie zdarzenia”, była prezes Stowarzyszenia Miłośników Równego, przygotowała i wdrożyła różne projekty, organizowała warsztaty artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych;
4. **Maksymilian Długosz**: prezes OSP Równe, przeprowadzał prelekcje dla młodzieży szkolnej w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego, brał udział w różnych lokalnych uroczystościach i świątach, angażował się w liczne prace na rzecz naszej miejscowości – zawsze do dyspozycji;
5. **Jarosław Gniady**: skarbnik OSP Równe, brał udział w różnych lokalnych uroczystościach i świątach, angażował się w liczne prace na rzecz naszej miejscowości – zawsze do dyspozycji;

Pożary w Dukli i okolicach cz. 1

Od założenia Dukli pożary często pustoszyły miasto i okolice m.in. w latach 1724 i 1725 oraz w roku 1738, kiedy to spaleni miało ulec większość miasta z kościołem i pałacem. Domy na dukielskim rynku pierwotnie całe były drewniane, a po kolejnym pożarze w roku 1758, partery miały murowane, zaś piętra - drewniane. W XVIII wieku zabudowa rynku otoczona była podcieniami (podsieniami). W nocy z 20/21 października 1810 roku pożar zniszczył dach i organy w dukielskim kościele oraz dach i zegar na dzwonnicy. Dopiero po czterech latach dokonano odbudowy tak powstałych zniszczeń. Po pożarze w 1819 roku budynki rynku zostały przebudowane, pozostałościami po tym są piwnice przedprożne pierzei zachodniej oraz do 1944 roku parterowa zabudowa z podsieniami pierzei wschodniej. W roku 1821 wielki pożar zniszczył pałac dukielski, archiwum kościelne wraz z biblioteką i całym wyposażeniem. Kolejna pożoga nawiedziła w 1833 roku dukielski konwikt bernardy-nów, w kościele niszcząc ołtarze i sprzęty.

28 czerwca 1849 roku (o trzy kwadranse na trzecia z południa), na strychu oberży Jędrzeja Iwanickiego rozgorzał pożar. W przeciągu jednej tylko chwili cały budynek ogarnęły płomienie i szybko przerzuciły się na sąsiednią, pobliską zabudowę. Równocześnie zaczęły palić się także zabudowania dworskie majątku Cezara Męcińskiego, w których zlokalizowano skład

Palący się browar w Dukli 1915 r.

rosyjskiego prochu, ale ogień udało się w tej lokalizacji szybko ugasić. Szczególnie ucierpiały i spłonęły zabudowania po obu stronach ulicy zmierzającej na Barwinek, aż do apteki w jej ówczesnej lokalizacji. Następnie płomienie objęły ratusz oraz południową i zachodnią pierzeję rynku wraz z pobliskimi zabudowaniami. Wielka pomoc w gaszeniu pożaru okazana została ze strony austriackiego i rosyjskiego wojska stacjonującego wówczas w okolicy Dukli i polegala ona głównie na zrzucaniu z domów ich drewnianych dachów, jakże łatwopalnych, bo wykona-

nych z klepek gontowych powszechnie wówczas stosowanych. Udało się uratować północną i wschodnią pierzeję rynku, ale spłonęło doszczętnie 26 domów, a z 40 innych zrzucono dachy, co uchroniło je od ognia. Wcześniej, bo 23 czerwca, car Mikołaj z księciem Iwanem Paskiewiczem – namiestnikiem Królestwa Polskiego i naczelnym wodzem korpusu ekspedycyjnego wojsk rosyjskich tłumiącego powstanie węgierskie, pod Żmigrodem dokonali przeglądu wojsk rosyjskich. Stąd obecność pod Duklą w tamtym czasie wojsk austriackich i rosyjskich.

W lipcu 1884 roku zdarzył się pożar budynków przy ulicy Cergowskiej, spłonęły m.in. urząd gminny i sąd powiatowy, spaliły się wówczas 104 domy żydowskie i 6 katolickich. 18 lipca (według ks. Władysława Samy - 15 października) 1885 roku zaistniał pożar na Trakcie Węgierskim, w rynku i jednej strony ulicy Krakowskiej, po mieszkaniu burmistrza Aleksandra Obłazy, z drugiej po szkołę i kościół, ulicę Lwowską po plebanię – z jednej i pałac z drugiej strony; ulicę na Cergową i to tak, że tylko mała liczba domów nietknięta została. Wiatr południowy rzucił żagwie palic się drzewa obok kościoła i ogień zaczął przenosić się na dach szkolny i w ten sposób cały gmach szkolny zgorzał, oddanego do użytkowania zaledwie cztery lata wcześniej (13 XI 1881). Budynek szkolny był ubezpieczony w Krakowskim Towarzystwie Ubezpieczeń, które niezwłocznie całą wartość szkody w kwocie 4 200 złotych reńskich pokryło.

Krystyna Boczar-Różewicz

Fot. str. 14

ciąg dalszy na str. 16▶

Niedziela dla najmłodszych

21 sierpnia br. na parkingu obok obiektów MOSiR Dukla odbyła się „Niedziela dla Najmłodszych” organizowana przez Ośrodek Kultury w Dukli.

Pogoda, która do ostatnich chwil „straszyła”, ostatecznie pozwoliła na zrealizowanie programu imprezy. Dzieci miały możliwość pobawić się z profesjonalnymi instruktorami, którzy uatrakcyjnili wakacyjny czas najmłodszych. Były animacje i parady cyrkowe, szczudlarz zabawiający dzieci,

z drugiej strony zaś gry wielkoformatowe oraz animacje plenerowe przyciągnęły setki uczestników, którzy wraz z rodzicami mogli aktywnie spędzić niedzielne popołudnie. Gdy słońce zachodziło, wszyscy usiedli na leżakach i ławkach i na dużym plenerowym ekranie wspólnie oglądali film familijny pt. „Był sobie Pies 2”.

Artur Szajna
Fot. str. 13

Zakończenie wakacji z OK

28 sierpnia na parkingu przy obiektach MOSiR odbyło się „Zakończenie Wakacji” z Ośrodkiem Kultury. Mimo ostrzeżeń o niesprzyjającej pogodzie, na szczęście i tym razem cała impreza przebiegała się bez meteorologicznych zakłóceń.

Od godzin popołudniowych dostępne były darmowe atrakcje dla dzieci - dmuchane zjeżdżalnie oraz kule wodne. Tuż obok Panie z Koła Gospodyń Wiejskich z Zawadki Rymańskiej przygotowały stół z regionalnym jadłem, które było finansowane z programu promującego dziedzictwo kulturowe i produkty lokalne obszaru LGD „Kraina Nafty”.

Na placu była również gastronomia z przekąskami.

Pierwszym punktem artystycznym był koncert zespołu IN CAELO, który przez blisko godzinę koncertował na dużej scenie. Tuż po występie, rozpoczęły się zabawy dla najmłodszych prowadzone przez profesjonalnych instruktorów. Przeprowadzone zostały zabawy cyrkowo -koordynacyjne, oraz tworzenie wielkich baniek mydlanych. Finalnym punktem atrakcji dla dzieci (i nie tylko) był niesamowity spektakl pokazu ognia. Poziom artystyczny występ przyprawiał niejednego o „ciarki”.

Po godzinie dwudziestej na scenie pojawił się zespół góralski „Świsz” z Zakopanego, który do późna bawił publiczność.

To był niezwykle intensywny „sezon” wakacyjny. Po dwóch latach przerwy związanych z pandemią, zorganizowane były ponownie „Dni Dukli”, które przyciągnęły kilkutysięczną publiczność. Odbyły się również koncerty, imprezy tematyczne i spektakle artystyczne. Niezwykle udanym pomysłem była organizacja „Półkolonii” z Ośrodkiem Kultury dla dzieci i młodzieży, które trwały niemal całe lato.

Dziękujemy Wszystkim za obecność na wszelakich imprezach oraz wiele miłych słów wsparcia i zadowolenia z wykonanej przez Nas pracy.

To nie koniec działań!

Od września wracają cotygodniowe zajęcia muzyczne, plastyczne, wokalne oraz taneczne, a także konkursy i przeglądy. Wszystkie informacje na temat zajęć będą podawane na profilu Facebook-owym Ośrodka Kultury, stronie internetowej <http://ok.dukla.pl/>, oraz plakatach.

Artur Szajna
Fot. str. 11

Wakacje z Ośrodkiem Kultury

Półkolonie – Turnus Pierwszy i Drugi

Jak co roku podczas wakacji Ośrodek Kultury w Dukli organizuje szereg zajęć i warsztatów dla dzieci. W tym roku, ze względu na otrzymane dofinansowanie z budżetu Gminy Dukla, była możliwość zorganizowania dwóch turnusów jeden w lipcu a drugi w sierpniu.

Uczestnikami wypoczynku były dzieci i młodzież z terenu Gminy Dukla, którym zapewniony został bogaty wachlarz atrakcji. Były wycieczki do Mini Zoo w Nowym Sączu, do Fabryki Czekolady w Korczynie pieszka wyprawa szlakiem źródeł Jasiołki, wyjazd do Jaślik, na ścieżkę historyczną – krajobrazową „Na Węgierskim Trakcie”, do muzeum Regionalnego – Kuźnia Tradycji i piwnice, wyjazd do Soliny gdzie grupa przepłynęła statkiem Jezioro Solińskie, wycieczka ‘Fly Parku’ do Rzeszowa, wyjazd na kryty basen do Krosna, warsztaty ceramiczne w Woli Sękowej.

Podczas drugiego turnusu miała miejsce 4-dniowa wycieczka do Krynicy Zdroju, gdzie odbywały się warsztaty artystyczne: wokalne i taneczne. Oprócz tego grupa odwiedziła Muzeum Nikifora, Muzeum zabawek, pijalnię wód, pieszo pokonała trasę na górę Jaworzynę oraz na wieżę widokową.

Wakacyjne turnusy dla dzieci obfitowały w różnorodne zajęcia i warsz-

taty: plastyczne, zielarskie, tworzenia mydełek, rękodzielnicze, profilaktyczne, psychologiczne, pedagogiczne, ceramiczne, papieru czerpanego, kulinarne, muzyczne, wokalne, geograficzne, lalkarsko - teatralne. Nie zabrakło seansów bajkowo-filmowych w sali kinowo – teatralnej oraz wspólnych ognisk i wycieczek krajoznawczych w rejonie. Dzieci miały zapewnioną opiekę instruktorów, śniadanie, oraz dwudaniowy obiad. Na koniec każdego turnusu każdy uczestnik otrzymał dyplom oraz nagrodę.

Półkolonia okazała się strzałem w „dziesiątkę”. Świetna atmosfera oraz profesjonalne podejście każdego z instruktorów przyniosło w efekcie naukę wielu rzemiosł, zapoznanie się z przeróżnymi technikami szeroko rozumianego sztuki, oraz praktyki pracy w grupach, które przydadzą się w przyszłości.

Dziękujemy rodzicom i opiekunom za punktualne przyprawianie i odbieranie pociech. Lada chwila rozpocznie się nowy rok szkolny. Ośrodek Kultury w Dukli, jak co roku będzie organizował szereg cotygodniowych zajęć dla dzieci i młodzieży. Wszelkie informacje znajdą Państwo na profilu facebook-owym Ośrodka Kultury, stronie internetowej oraz plakatach.

Artur Szajna
Fot. str. 12

Sobótki 2022

24 lipca na łące przy obiektach Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Dukli miały miejsce Sobótki pod hasłem „Jak Kiedys”. Powitanie lata rozpoczęło się od rozpalenia tradycyjnych ognisk, przy których odbyło się muzykowanie i śpiewanie z zespołem „Stacja Uczuć” i muzykiem Stanisławem Salomonem. Zaproszeni muzycy stworzyli wspaniały klimat, który sprzyjał zabawie do późna. Imprezie towarzyszyły warsztaty z plecenia wianków. Według tradycji wiły je panny i puszczały na rzekę, żeby wróżyć, co przyniesie im przychodzący nowy rok. Tradycyjnie odbyło się też poszukiwanie kwiatu paproci, który ma zakwitać raz w roku i przynosić szczęście i bogactwo. Po przeszukaniu terenu łąki, kwiat paproci został odnaleziony, a szczęśliwiec otrzymał nagrodę ufundowaną przez Ośrodek Kultury w Dukli. Sobótki „Jak Kiedys”, czyli na kocykach, z kiełbaskami pieczonymi nad ogniskiem i wspólnym muzykowaniem miały swój magiczny klimat, tak jak przysłało na najkrótszą noc w roku.

Anna Lenkiewicz
Fot. str. 13

Warsztaty decupagu w Nowej Wsi

17 sierpnia br. w Domu Ludowym w Nowej Wsi odbyły się warsztaty z decupage, czyli techniki zdobniczej polegającej na przyklejaniu serwetek lub specjalnych papierów do różnego rodzaju powierzchni drewna, kartonu czy szkła. Metoda ta pozwala w szybki sposób ozdobić wybrany przedmiot lub odnowić stary i nadać mu niepowtarzalny wygląd. Podczas warsztatów ozdabiane były drewniane pu-

delka motywami wycinanymi z serwetek. Powstały piękne różnobarwne szkatułki, a uczestniczki warsztatów poznały podstawy decupagu. Warsztaty odbyły się dzięki inicjatywie pani sołtys Teresy Belcik, a przeprowadzone zostały przez instruktora plastyki z Ośrodka Kultury w Dukli.

Artur Szajna
Fot. str. 11

Konsekracja kościoła w Głojskach

50 lat mieszkańcy Głojsk czekali na poświęcenie świątyni, której budowę rozpoczęli w trudnych czasach ubiegłego wieku doświadczając przy tym sztyk ze strony władz komunistycznych, które sprzeciwiały się powstawaniu nowych świątyni. Konsekracji, czyli uroczystego poświęcenia kościoła, dokonał 14 sierpnia br. biskup diecezji rzeszowskiej Jan Wątroba.

Mieszkańcy Głojsk przez wiele lat przynależeli do parafii w Starym Żmigrodzie gdzie pieszko, furmankami, niekiedy w deszczu, czy zimą pokonując zaspę uczęszczali na msze święte. Po wybudowaniu kaplicy przy lipie, rosnącej po dzień dzisiejszy naprzeciw szkoły, latem do Głojsk przyjeżdżał ksiądz odprawić msze. Decyzja o budowie świątyni w Głojskach zapadła w 1971 roku. Na tajnym zebraniu postanowiono, że na posesji Antoniego i Zofii Nowak powstanie dom mieszkalny, który zostanie przekształcony na świątynię. Miesz-

kańcy mieli pełne poparcie ze strony ks. proboszcza parafii Stary Żmigród, Marcina Pawuła, który dokładał wszelkich starań, aby Głojsce miały własną świątynię. Pracę rozpoczęły się w 1971 roku. Budowę finansowali głównie mieszkańcy Głojsk. Świątynia powstawała w ukryciu. Oficjalnie budowany był dom mieszkalny. W listopadową noc 1971r. rozebrano wewnętrzne ściany domu i po uporządkowaniu ks. proboszcz Marcin Paweł poświęcił obiekt na kaplicę. Odprawił Mszę Świętą i pozostawił na stałe Najświętszy Sakrament. 30 czerwca

Wspomnienie o Księdzu Kanoniku ś.p. Wojciechu Nowotarskim

W piątek, 19 sierpnia 2022 r. w wieku 72 lat, zmarł ks. kan. Wojciech Nowotarski, emerytowany proboszcz parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Iwli, ostatnio zamieszkały w Domu Księży Emerytów EMAUS w Korczynie.

Ksiądz Kanonik był człowiekiem o wielkiej prawości i skromności, pełny ciepła i dobroci, życzliwy ludziom i oddany bez reszty swojej posłudze. Niezwykła determinacja, pracowitość, umiłowanie wiary śp. ks. Wojciecha Nowotarskiego będą na zawsze dla mieszkańców Iwli i gminy Dukla wzorem, na zawsze pozostanie w naszych sercach.

Ks. kan. Wojciech Nowotarski był inicjatorem budowy kościoła w Iwli, dzięki jego staraniom odnowiono także cerkiew w Chyrowej. Był też organizatorem wakacyjnego wypoczynku dla dzieci ze swojej parafii.

Ks. Wojciech Nowotarski urodził się 22 czerwca 1950 r. w Rymanowie. Po ukończeniu studiów w przemyskim WSD, przyjął święcenia kapłańskie 16 czerwca 1974 r. w Sanoku. Pracował jako wikariusz

w Grębowie i Dukli. Od 1983 r. do czasu przejścia na emeryturę (2005) był proboszczem parafii w Iwli. W 1990 r. został odznaczony przywilejem Expositorium Canonicale, a w 2004 Medalem Zasłużony dla Dukielszczyzny.

Władze samorządowe Gminy Dukla składają głębokie wyrazy współczucia Rodzinie i Bliskim.

Krystyna Boczar-Rózewicz

1972 r. bp Ignacy Tokarczuk skierował do Głojsk ks. Józefa Bednarczyka, który ponad 30 lat był w niej proboszczem wspierałym gospodarzem czuwającym przede wszystkim, ale nie tylko nad rozwojem duchowym swoich parafian. Natomiast 14 listopada 1984 r., po postępowaniu sądowym, po nałożeniu kar finansowych zaakceptowano powstanie nowej parafii pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego w Głojskach. Od 2008 roku probostwo w parafii objął ks. Janusz Kunior, który podjął się gruntownego remontu świątyni i jej obejścia. Świątynia dzięki pracy, ofiarności mieszkańców i determinacji proboszcza nabrała blasku. Dzień konsekracji, w której uczestnictwo było głębokim przeżyciem, był zwieńczeniem pracy włożonej przy budowie, a później remoncie świątyni.

Konsekracja świątyni jest potwierdzeniem, że jest ona miejscem szczególnym, wybranym na spotkanie z Bogiem, miejscem, w którym niebo spotyka się z ziemią. Obrzęd konsekracji jest wyjątkowy. Występuje w nim wiele znaczących symboli. Na początku Biskup Konsekrator świeci wodę, ściany kościoła, ołtarz i wiernych nawiązując w tym akcie do chrztu. Po Liturgii Słowa namaszcza olejem ołtarz i ściany kościoła. Namaszczenie odpowiada tradycji Starego Testamentu namaszczenia proroków, królów powołując ich tym samym do spełnienia pewnej misji. Namaszczenie ścian kościoła oznacz, że ma być Bogu oddany i Jemu służyć. Następnie kościół i wierni są okadzani. Woń kadziła symbolizuje wypełnienie świątyni modlitwami wznoszonymi się do Boga. Kolejno uroczyste oświetlenie ołtarza i miejsc namaszczone w kościele oznacza Jezusa Chrystusa- Światłość Świata.

W uroczystość konsekracji zaangażowali się m.in. kapłani rodacy, siostra zakonna Małgorzata wraz z rodziną, strażacy z Ochotniczej Straży Pożarnej w Głojskach, Koło Gospodyń Wiejskich w Głojskach, sołtys i radna Głojsk, Rada Rodziców, działająca przy Szkole Podstawowej, a szczególnie proboszcz Janusz Kunior, który włożył całe serce, aby ten dzień był szczególny i pamiętny dla Parafian i przyszłych pokoleń.

Tekst: B.Pudło

Zdjęcia: Monika Rajnik str. 13

Gminne Dożynki w Łękach Dukielskich

Na czele korowodu dożynkowego starosta i starościna Dożynek Gminnych

Burmistrz Andrzej Bytnar z chlebem dożynkowym

Występ Zespołu Szarotka Duklanie i Kapeli Duklanie

Występ Zespołu Wietrznianki

Fot. [arch. OK w Dukli]

Zakończenie wakacji z Ośrodkiem Kultury w Dukli

Panie z KGW Zawadka Rymanowska serwowały produkty regionalne

Podczas zajęć cyrkowo-koordynacyjnych

Warsztaty decupagu w Nowej Wsi

Fot. [arch. OK w Dukli]

Podczas warsztatów decupagu

Święto łemkowskiej kultury i tradycji

Uczestnicy świątecznego nabożeństwa w cerkwi w Zydranowej

Podczas święta można było zakupić krywulki i zobaczyć jak powstają

Uczetnicy uroczystości i zaproszeni goście

Występ zespołu ze Słowacji

Fot. kbr

Wakacje z Ośrodkiem Kultury

W parku linowym w Krynicy - podczas półkolonii

W mini ZOO w Nowym Sączu

Podczas pieszej wycieczki w rezerwacie „Źródlika Jasiołki”

Fot. [arch. OK w Dukli]

Podczas zajęć z prac ręcznych

Sobótki 2022

Wianki już przygotowane. Fot. Anna Lenkiewicz

Niedziela dla najmłodszych

Fot. Artur Szajna

Zabawa z instruktorem na placu przy MOSiR Dukla

Konsekracja kościoła parafialnego w Głojskach

Symboliczne przekazanie gospodarzowi Parafii w Głojskach kluczy od kościoła przez ks. bp Jana Wątrobę

Wnętrze kościoła parafialnego w Głojskach

Ks. proboszcz Janusz Kunior zapala świece

Fot. Monika Rajnik

Zaproszeni goście i parafianie podczas uroczystości

Podziękowanie!

Serdecznie dziękujemy **Panu Łukaszowi Trybusowi** właścicielowi firmy **KLIMATECH** za wspaniały prezent dla Transgranicznej Informacji Turystycznej w Dukli – metalowy napis, wspaniałe komponujący się z wnętrzem nowej siedziby znajdującej się na ulicy 3 Maja 1 w Dukli.

Firma **KLIMATECH** oprócz oferty dotyczącej klimatyzacji i wentylacji, ogrodzeń fotowoltaicznych, i in., ma ciekawą ofertę mebli o charakterze industrialnym i loftowym oraz meble ogrodowe. Więcej informacji na stronie www.klimat.net.pl oraz na profilu FB Klimatechu.

Śladami Jana Pawła II

Maria Walczak z przewodnikiem i GOPRowcami

Bukiet z ziół

Bukiet skomponowany i wykonany przez Marię Walczak

670. lat wsi i parafii Równe Złoty medal dla społeczników z Równego

Bolesław Patla odbiera Złoty Medal, z lewej szklce Katarzyny Kłap

Przewodnicząca KGW w Równem Grażyna Kłap u honorowana Złotym Medalem z fundatorami medalu: Józefem Bekiem, Bogdanem Drozdem i przewodniczącym RM w Dukli Mariuszem Folcikiem

Beata Bek odebrała honorową nagrodę, na zdjęciu z fundatorami i sołtysiem Równego Mariuszem Folcikiem

Fot. kbr

50 lat Ludowego Klubu Sportowego Iwełka Iwla c.d.

Ograliśmy wtedy następująco: A-Klasową „Wisłokę” Nowy Zmigród 8:1 (!), A-Klasowego „Orla” Faliszówkę 3:2, grającą w „Okręgowce” „Przełęcz” Dukla 3:2. W marcu 1993 roku przychodzi zmierzyć się nam z IV Ligową „Stalą” II Sanok. Przed meczem nikt nie dawał żadnych szans „Iwełce” i początek meczu to potwierdzał. Jednak zanim do niego doszło swoje odpracować musieli działacze, wraz z lokalną młodzieżą, która ze względu na okoliczności, w czasie lekcji została oddelegowana do odśnieżania płyty boiska. Blisko połowa spotkań w tym dniu została zakończona walkowerem, ze względu na zły stan boiska, co chcieli także wykorzystać działacze sanockiej „Stali”, jednak sędziowie nakazali grać. Druga połowa zaczęła się z wynikiem aż 0:4 dla Stali. To co wydarzyło się później jest jedną z największych sukcesów – pięć goli strzelonych przez Bogusława Cysarza, dwukrotnie Wiesława Korzenia, Mieczysława Nowaka oraz Mirosława Nowaka i awansowaliśmy do piątej rundy OPP! W kolejnym meczu mierzymy się z pretendującą o awans do Klasy Okręgowej „Burzą” Rogi i po raz kolejny wygrywamy 3:2, torując sobie drogę do półfinału, w którym przychodzi nam zmierzyć się z czołowym zespołem „Okręgowki” – Górnikiem Strachocina. Mecz przegraliśmy 0:2, odpadamy w półfinale, jednak wydarzenia te stają się naszymi największymi sukcesami w historii klubu. W lidze kończymy na piątym miejscu, z bardzo małą stratą do podium.

Kolejny sezon – 1993/94. Trwa walka o historyczny awans do Klasy-A. O awansie przesądzą pierwsze dwie, przegrane, kolejki. Ostatecznie kończymy na trzecim miejscu, ze stratą trzech punktów. Strzelamy aż 70 goli, tracąc przy tym zaledwie 20. Rok później gramy w grupie piątej (w kwestii nazewnictwa: grupa czwarta, z nieznanych przyczyn, była bardziej na zachód). Pewnie awansujemy z pierwszego miejsca, przegrywając zaledwie dwa mecze. Wtedy następuje też reorganizacja, zwiększająca liczbę Klas-B do trzech. Od samego początku klubu, wiele przykładów wskazywało, że praktycznie każda reorganizacja wpływała na nas negatywnie. Wśród Zawodników grający w tamtych czasach można wymienić m.in.: Ryszarda Piroga, Mariana Rysza, Jana Sanickiego, Zbigniewa Paszkę, Bogusława i Krzysz-

Podczas meczu towarzyskiego

tofa Cysarza, Lucjana i Bogdana Trybusa, Wiesława Korzenia, Bogdana Fydryka, Jerzego i Krzysztofa Woźniaka, Roberta i Pawła Pitaka, Andrzeja Horaka, Mirosława i Artura Ukleja, Romana Fornala, Piotra i Adama Skrzęte, Mieczysława Nowaka, Andrzeja Paszudę, Krzysztofa Pietrusia, Piotra Szczurka, Jana Szczurka, czy nieco później Mirosława Nowaka, Andrzeja Seredę, Tadeusza Jurczyka, Dariusza Fornala, Zdzisława Jareme.

Może początkowo nie było aż tak źle, gdyż po dwóch kolejkach byliśmy na pozycji lidera, a ostatecznie zajęliśmy miejsce 10, z ośmioma wygranymi i trzema remisami, w tym jedną historyczną wygraną 6:1 z „Przełęczą” Dukla. Rok później, na „rewanżowym” meczu u nas łączna liczba kibiców oscylowała wokół 700 (!). Film z tego wydarzenia wydaje się potwierdzać te informacje – zajęta była niemal cała przestrzeń wokół obu bocznych linii boiska! Również tym razem nie daliśmy się zdominować wygrywającej prawie wszystko „Przełęczy” i mecz kończy się remisem 2:2. Również w tym sezonie utrzymujemy się w Klasie-A. W roku 1997 zorganizowano 25-lecie klubu. Echa tych wydarzeń trwają do dziś, a po potańcówce pod lipami trawa nie mogła tam odrósć przez najbliższe kilkanaście lat. W następnym, teoretycznie najlepszym z trzech w Klasie-A, kolejna reorganizacja – spadek połowy drużyn, w tym naszej, do Klasy-B i powrót, po 8 latach nieobecności, Klasy-C. Po spadku następują ruchy kadrowe w naszej drużynie i kolejne trzy lata balasowali wokół pozycji spadkowej.

Na awans jednak nie trzeba było długo czekać. Już rok później, po świetnym początku, wraz z „Beskidem” Równe meldu-

ciąg dalszy na str. 16 ►

50 lat LKS Iwelka Iwla

► dokończenie ze str. 15

jemy się ligę wyżej. Jednak po raz kolejny jest to niedługa zwyczajka formy i zaledwie po roku gry w B-Klasie spadamy. W sezonie 2010/11 po raz kolejny walczyliśmy o awans, jednak zbyt duża liczba porażek i ostatecznie 12 punktów straty do miejsca premiowanego awansem. Zajmujemy dobre 4 miejsce, co szczególnie widać po kolejnych latach, gdzie drużynie idzie znacznie gorzej. Kolejno miejsca 12/13, 10/12, 12/12 skutecznie podcinają skrzydła. Przełom następuje w sezonie 2014/2015. Po średniej rundzie jesiennej, na wiosnę jesteśmy niemal nie do zatrzymania i pniemy się w szczeblach tabeli, ostatecznie wskazując na 4 miejsce i aż do ostatniej kolejki walczyliśmy o awans, który nawet po zwycięstwie z „Beskidem” Równe byłby nieosiągalny, gdyż mimo takiej samej liczby punktów, Świerzowa miała by ostatecznie lepszy bilans bezpośrednich spotkań.

Sezon 2015/16 jest już pełną dominacją naszej drużyny. Kilka wzmocnień przed sezonem, miejsce pierwsze, bilans spotkań 15-2-3, bilans goli 87-27 i bezkompromisowo awansujemy z pierwszego miejsca do Klasy-B. W roku 2016 wygrywamy także Puchar Burmistrza, remisując oraz wygrywając w grupie z Przełęczą Dukła i Beskidem Równe, następnie wygrywając z UKS Łęki Dukielskie i w finale pokonując Przełęcz. W Klasie-B radzimy sobie również bardzo dobrze. Szczególnie na wiosnę, gdzie przegrywamy tylko jedno spotkanie. Liczba drużyn awansujących była przez długi czas niejasna, gdyż zapowiadano reorganizację, polegającą na wycofaniu Klas-C. Do końca rywalizujemy ze „Standardem” Świącany o drugie miejsce. W bezpośrednich starciach remisujemy i wygrywamy. Ostatecznie zajmujemy drugie miejsce, z dwoma punktami przewagi. Jak się jednak okazuje, awansują aż 4 drużyny. Na wspomnienie zasługuje szczególnie pojedynki wyjazdowy z „Zameczyskiem” Odrzykoń, gdzie po heroicznym meczu wygrywamy 1:2.

Jak już znamy z historii, wszelkie reorganizacje przynosiły nam złe rozstrzygnięcia i tak było tym razem. Sam początek sezonu 2017/18 nie zapowiadał jeszcze takich rozstrzygnięć. Wygrywamy z Lublą, minimalnie przegrywamy z Faliszówką i remisujemy z Sobniowem. Niestety, w czwartej kolejce, z powodu problemów kadrowych nie jedziemy na mecz do Czełusnicy i od tego czasu notujemy coraz gorsze wyniki. Do końca nie wiadomo było czy wystartujemy w rundzie rewanżowej,

a sam start w niej niesie najgorszy ciąg wyników w historii klubu. W 13 meczach, zaledwie raz remisujemy, przegrywając wszystko i z ostatniego miejsca spadamy od Klasy-B. Nie dane było nam jednak w niej zagrać już wtedy, gdyż na rok czasu klub zawiesza swoją działalność sportową. W przeciągu roku stadion zostaje doprowadzony do stanu względnej używalności. Zaczęły się remonty zarówno na boisku, jak i szatni. Zalecenia komisji weryfikacyjnej obejmowały zarówno wymagania typowo boiskowe, czyli boksy dla zawodników, ławki, jak i szatniowe – szczególnie doprowadzenie bieżącej wody. Stopniowo zostały one spełnione.

W sezonie 2019/20 ponownie wracamy na piłkarską mapę Polski. Z powodu koronawirusa zostaje rozegrana tylko jedna kolejka, w której zajmujemy 8 miejsce. Rok 2020 przynosi największą w historii liczbę sparingów, praktycznie od początku czerwca do sierpnia rozgrywane było cotygodniowo. Start sezonu 2020/21 wypadł dosyć słabo. Dwie porażki i remis. Jednak później, pobijając przy tym rekordy klubowe, nie schodzimy w lidze pokonani przez ponad rok, zaliczając 21 meczy z rzędu bez porażki. Licząc mecze domowe, w ostatnich 20 meczach, notujemy 18 wygranych, jeden remis i jedną przegraną. Sezon 2020/21 kończymy na drugim miejscu z minimalną stratą do Wojaszówki, wygrywając „mecz na szczycie” na dwie kolejki przed końcem sezonu. Rok później trafiamy do trudnej grupy z kilkoma spadkowiczami z Klasy-A (Guzikówka, Jasionka, Kobylany, czy Frysztak, który niedawno występował jeszcze na boiskach Klasy Okręgowej) oraz dobrymi drużynami, które w poprzednich latach walczyły o awans (Głowienka, Świerzowa). Po kilku wygranych przychodzi zimny prysznic w postaci wysokiej przegranej u siebie z Guzikówką. W rundzie jesiennej tracimy także punkty w pechowym meczu w Głowience, Frysztaku oraz na koniec remisujemy u siebie z Jasionką. Na wiosnę wygrywamy 10 meczy i notujemy po raz drugi z rzędu drugie miejsce na koniec sezonu.

To co wydarzy się w kolejnych latach stanowi jedną wielką niewiadomą i oby przyniosły one jak najwięcej dalszych historycznych sukcesów, o których pamiętać będziemy przez długi czas.

Barbara Pudło
Historia klubu: Kamil Pietruś
Fot. Joanna Klimkiewicz

Pożary w Dukli i okolicach

► dokończenie ze str. 7

Towarzystwo Straży Ogniowej Ochotniczej Miasta Dukli, późniejsza nazwa Straż Ochotnicza Ogniowa Dukielska, powstała 15 grudnia 1889 roku. Jej założycielami byli: dr Karol Reiss, aptekarz Juliusz Fiebert, Franciszek Srkał, Aleksander Obląza, Maurycy Goldhammer, Leon Lalicki, Władysław Ziemiński i Florjan Minkusiewicz. Pierwszym naczelnikiem został dr Karol Reiss, zastępcą Franciszek Srkał, członkami wydziału zostali: J. Fiebert, M. Goldhammer i W. Ziemiński. Do zawiązania ochotniczej straży pożarnej w Dukli dwie były przyczyny. Pierwszą z nich straszliwy pożar, który prawie połowę miasta w perzynę obrócił, drugą obowiązek gminy utrzymywania straży pożarnej. Pod przewodnictwem księdza Jana Zwolińskiego działający Komitet straży tę założył przy pomocy Adama hr. Męcińskiego, dra Karola Reissa, Aleksandra Oblązy - burmistrza, Juliusza Fieberta – aptekarza, Maurycego Goldhammera - sekretarza miejskiego, Franciszka Srkała i Leona Lalickiego. Pierwszym prezesem był dr Reiss, a naczelnikiem Srkał, kasę utrzymywał Goldhamer, a sekretarzem Lalicki. Następnym prezesem był dr Wilhelm Kropaczek, naczelnikiem Andrzej Rygiel, sekretarzem Erazm Jasiewicz. Na początek sprawiono dwa kompletne mundury z rynsztunkiem. W 1890 roku na gruncie hr. Męcińskiego na Blichu obok folwarku przy Trakcie Żmigrodzkim, stanęła wieża. Za zapomogę otrzymaną od J.C. Mości Najjaśniejszego Pana w wysokości 80 zł reńskich sprawiono dwa wozy kołowe na beczki z wodą. Kolejny wielki pożar nastąpił w Dukli w 1891 roku, po którym sprawiono drabinę hakową długości 4 m, dwie drabiny dachowe i jedną dużą, sikawkę firmy „FLADER” z Sorghental w Czechach kupiono na raty, a także dzwonek alarmowy, węże i sześć hełmów mosiężnych. W roku 1892 dukielska straż pożarna miała 30 członków czynnych i 60 wspierających. W 1894 roku naczelnikiem został dr Wilhelm Kropaczek, a dr Karol Reiss członkiem honorowym. W 1899 roku wykonano sztandar z wizerunkiem św. Floriana. Kolejni naczelnicy to: Jasiński, sędzia Karol Konopacki, Franciszek Krawczyński, Adam Rygiel, ks. kanonik Antoni Typrowicz, Herman Blumm. W Powiatowym Dzienniku Urzędowym c. k. Starostwa i c. k. Rady szkolnej okręgowej w Krośnie oraz w kronice Pięcioklasowej Powszechnej Szkoły Męskiej w Dukli odnotowano niektóre ze

► znaczniejszych pożarów, które wystąpiły w Dukli i okolicach pod koniec monarchii habsburskiej, a to (w nawiasie przy zdarzeniu podano numer i rok Dziennika Urzędowego ...)

Statystyka pożarów i gradobicia za rok 1909 w powiecie krośnieńskim przedstawia się następująco:

Pożarów zgłoszono w 22. wypadkach na ogólną szkodę w kwocie 62.115 koron, z tego przypada 43 780 koron na zabudowania zaś 18 335 koron na uszkodzone ruchomości i inwentarz żywy padły w czasie pożarów. Pastwą płomieni padło 29 budynków na szkodę 20 stron poszkodowanych, z których tylko 6 było ubezpieczonych od ognia.

Gradobicia w roku 1909 były w 10 wypadkach zgłoszone i szkoda gradem wyrządzona wynosiła około 255 730 koron. (13/1910)

Statystyka pożarów i gradobicia za rok 1910 w powiecie krośnieńskim przedstawia się następująco:

Pożarów zgłoszono w 16 wypadkach na ogólną szkodę w kwocie 40 136 koron, z tego przypada 25 326 koron na zabudowania, zaś 14 810 koron na uszkodzone ruchomości i inwentarz żywy padły w czasie pożarów. Pastwą płomieni padło 25 budynków na szkodę 12 stron poszkodowanych, z których tylko 4 było ubezpieczonych od ognia. (13/1911)

Statystyka pożarów i gradobicia za rok 1911 w powiecie krośnieńskim przedstawia się następująco:

Pożarów zgłoszono w 42 wypadkach na ogólną, szkodę w kwocie 306 380 koron, z tego przypada: 243 420 koron na zabudowania, zaś 62 960 koron na, uszkodzone ruchomości i inwentarz żywy padły w czasie pożarów. Pastwą płomieni padło 120 budynków na szkodę 80 stron poszkodowanych, z których tylko 25 było ubezpieczonych od ognia.

Gradobicia w roku 1911 były w 6 wypadkach zgłoszone i szkoda gradem wyrządzona wynosiła około 98 400 koron. (12/1912)

Dnia 22 maja 1908 roku o godzinie 5 i pół po południu w niewyjaśnionych przyczyn wybuchł pożar w rynku, w wyniku którego w północnej pierzei spłonęło siedem kamienic. Szkoda wyniosła kilkadziesiąt tysięcy koron, ale domy te były ubezpieczone w towarzystwie asekuracyjnym.

Dnia 12 stycznia 1909 roku wieczorem, padł pastwą pożaru dom mieszkalny i młyn pod jednym nakryciem Dominika Pawłowskiego znajdujący się w Cergowej, nadto splonął znajdujący się obok tartak, stajnia,

MOSiR Dukla informuje

Podkarpacka Liga Rowerowa w Długim koło Jedlicza

Weekend to czas zawodów rowerowych, tak też było w sobotę, 6.08.2022 w Długim koło Jedlicza, gdzie odbyła się czwarta runda Podkarpackiej Ligi Rowerowej. W zawodach wystartowało łącznie 138 kolarzy górskich, w kategoriach od najmłodszych na rowerkach biegowych do “młodych” powyżej 51 lat. Trasy, przygotowane przez sekcję rowerową Jedlicze Team, można nazwać primo sort! Kurzyło się, było kręto, po korzeniach, z fajnymi hopkami, na których odpowiednio trzeba było się złożyć. Pogoda dopisała, temperatura idealna do ścigania. Na mecie mega smaczny żurek! Nasi zawodnicy z sekcji MTB MOSiR Dukla wyjeżdżili następujące wyniki:

Chłopcy 1-6 lat

- 5. Jakub Piotrowski
- 14. Kacper Kolanko
- 16. Gabriel Kolanko

Dziewczęta 7-8 lat

- 3. Julia Drozd

Chłopcy 7-8 lat

- 6. Wiktor Milan
- 10. Miłosz Fornal

Żak 1 chłopcy 9-10 lat

- 5. Dominik Majer

Żak 2 dziewczęta 11-12 lat

- 1. Wiktoria Walczak
- 5. Nadia Kuropka

Żak 2 chłopcy 11-12 lat

- 5. Szymon Kołacz
- 11. Kosta Kuropka
- 12. Hubert Szczepanik

Junior 17-18 lat

- 2. Kacper Szczepanik

Masters 2 41-50 lat

11. Mateusz Lorenc
Podziękowania dla rodziców z naszej sekcji za czas, jaki poświęcili na obecność ze swoimi pociechami na zawodach!

Mateusz Lorenc

Fot. str. 23

Maraton MTB w Piwnicznej Zdrój

14 sierpnia 2022 r. w malowniczym krajobrazie Piwnicznej Zdrój odbyła się kolejna runda maratonów w kolarstwie górskim serii Maratonmtb.pl. W zawodach uczestniczyło ponad 170 zawodników, którzy startowali na trzech dystansach oraz dzieci na trasie dla nich przygotowanej. Zawody w Piwnicznej to rodzynek w kalendarzu imprez kolarskich ze względu na trudność tras, techniczne, kamieniste podjazdy oraz szybkie wymagające uwagi zjazdy. Takie trasy kształtują charakter kolarza, pomagają złamać swoje słabości i pokonać ból, jaki zazwyczaj towarzyszy zawodom zlokalizowanym w takim terenie.

Wyniki zawodników MTB MOSiR Dukla:

Kategorie dziecięce

- 1. Jakub Lorenc

Dystans Quarter

Kategoria M3

- 23. Szymon Lorenc

Kategoria M4

- 9. Mateusz Lorenc
- Dystans Half

Kategoria M2

- 3. Dominik Szumański

Kategoria M3

- 14. Marcin Walaszczyk

Mateusz Lorenc

Fot. str. 23

komora i wszystkie ruchomości nazwanego, ileże wobec panującego podówczas silnego wiatru wszelka akcja ratunkowa była wręcz niemożliwa.

Pastwą płomieni padło też około 100 ctm. zboża przeznaczonego do młewa, 13 sztuk gęsi i 8 sztuk kaczek, nadto 700 k (koron) gotówką. Szkoda pożarem wyrządzona, wynosiła około 50 000 k i była ubezpieczoną od ognia na kwotę 47 000 koron. Przyczyna pożaru niewiadoma. (3/1909) . Cdn.

Opracował Janusz Kubit

Burmistrz Dukli działając na podstawie art.38 ust.1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2021 r, poz. 1899 ze zmianami), § 3 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2014 r., poz.1490) o g ł a s z a

II przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż nieruchomości stanowiącej własność mienia komunalnego Gminy Dukla:

- **działka nr 2104 o powierzchni 0,34 ha, położona w Łękach Dukielskich**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00064771/4, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „9.27MN2” - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - ok. 48%, „RM1”- teren zabudowy zagrodowej - ok. 50%, „9.20KDW2”-tereny dróg wewnętrznych - ok. 2%. Działka leży w bliskim sąsiedztwie zabudowy jednorodzinnej. Przez działkę przebiega gaz, linia energetyczna, kabel telekomunikacyjny. Nieruchomość jest obciążona służebnością przesyłu dotyczącą linii kablowej energetycznej, teletechnicznej.

I przetarg zorganizowany w dniu 12 lipca 2022 r. na w/w nieruchomości zakończył się wynikiem negatywnym.

Cena wywoławcza wynosi 49 000,00 zł (netto)
wadium na w/w nieruchomość wynosi - 4 900,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

- **działka nr 469/2 o powierzchni 0,0816 ha, położona w Wietrznie**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00064054/2, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „RM1”- tereny zabudowy zagrodowej- ok. 85 %, „KP”- teren dróg wewnętrznych i ciągów pieszo-jezdných - ok. 15%. Działka zlokalizowana jest w centrum wsi, w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Na terenie działki znajduje się słup linii niskiego napięcia oraz studnia wodna. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i zobowiązań. I przetarg zorganizowany w dniu 12 lipca 2022 r. na w/w nieruchomości zakończył się wynikiem negatywnym.

Cena wywoławcza wynosi 20 000,00 zł (netto)
wadium na w/w nieruchomość wynosi - 2 000,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

- **działka nr 100/9 o powierzchni 0,09 ha, położona w Chyrowej**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00065499/0, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „3.5U”- tereny zabudowy usługowej- ok. 96 %, „3.4KDX2”- teren ciągów pieszo-jezdných - ok. 4%, znajduje się w strefie ochrony sanitarnej cmentarza(50m). Działka położona w pobliżu cmentarza i zabytkowej cerkwi. Przylega do asfaltowej drogi gminnej. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i zobowiązań. I przetarg zorganizowany w dniu 6 lipca 2022 r. na w/w nieruchomości zakończył się wynikiem negatywnym.

Cena wywoławcza wynosi 16 000,00 zł (netto)
wadium na w/w nieruchomość wynosi - 1 600,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

- **działka nr 390 o powierzchni 0,2177 ha, położona w Lipowicy**, objęta Księgą Wieczystą nr KS1K/00064047/0, zgodnie z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego położona jest w terenie oznaczonym symbolem „RM1”- tereny zabudowy zagrodowej. Działka leży w sąsiedztwie otwartych terenów rolnych oraz leśnych. Nieruchomość jest wolna od obciążeń i zobowiązań. I przetarg zorganizowany w dniu 14 lipca 2022 r. na w/w nieruchomości zakończył się wynikiem negatywnym.

Cena wywoławcza wynosi 26 500,00 zł (netto)
wadium na w/w nieruchomość wynosi - 2 700,00 zł.

Do kwoty ustalonej w przetargu doliczony zostanie obowiązujący podatek VAT od towarów i usług.

Przetarg odbędzie się dnia 12 października 2022 r. o godz. 9.00 w pok. Nr 304 znajdującym się w siedzibie Urzędu Miejskiego w Dukli. W przetargu mogą brać udział osoby fizyczne i osoby prawne, jeżeli wpłacą wadium w określonej wyżej wysokości.

Wadium w pieniądzu należy wpłacić do dnia 5 października 2022r. - na konto nr: 13 1130 1105 0005 2141 2520 0038 Bank Gospodarstwa Krajowego. Za dzień wniesienia wadium uważa się datę wpływu środków na konto Gminy Dukla. Przy wpłaceniu wadium należy podać numery i położenie nieruchomości.

Wpłacone wadium zostanie:

- zaliczone na poczet ceny nabycia, jeżeli osoba wpłacająca wadium wygra przetarg
- zwrócone, jeżeli osoba wpłacająca wadium nie wygra przetargu w terminie 3 dni po zamknięciu przetargu.
Warunkiem przystąpienia do przetargu jest okazanie komisji przetargowej:
- w przypadku osób fizycznych - dowód tożsamości
- w przypadku osób prawnych - aktualny wypis z rejestru właściwy dla danego podmiotu, pełnomocnictwo, dowody tożsamości osób reprezentujących dany podmiot.

Przetarg jest ważny bez względu na liczbę uczestników, jeżeli chociaż jeden uczestnik przetargu zaoferował co najmniej jedno postąpienie powyżej ceny wywoławczej. W przypadku, gdy nabywcą nieruchomości ustalony zostanie cudzoziemiec w rozumieniu ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 2278 z póź.zm.), do zawarcia umowy notarialnej sprzedaży nieruchomości nabywca winien przedłożyć zezwolenie, jeżeli uzyskanie zezwolenia wynika z przepisów cytowanej wyżej ustawy. Jednocześnie informuję, że nie przystąpienie do zawarcia umowy notarialnej w ustalonym terminie powoduje przepadek wpłaconego wadium.

Nabywca przy spisywaniu notarialnej umowy kupna- sprzedaży winien liczyć się ze skutkami art. 37 a (prawo pierwokupu) ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r., poz. 6 z póź.zm.).

Burmistrz Dukli zastrzega sobie prawo odwołania przetargu z uzasadnionych przyczyn. Wszelkie koszty związane z nabyciem nieruchomości ponosi nabywca. Szczegółowe informacje odnośnie w/w nieruchomości można uzyskać w pok. nr 106 Urzędu Miejskiego w Dukli lub pod nr telefonu (13) 432 91 13.

T. S. PRO- FAMILIA zaprasza drużyny amatorskie, drużyny grające w ligach amatorskich, drużyny środowiskowe, osiedlowe, szkoły ponadgimnazjalne, zakłady pracy na :

XXI Międzynarodowy Rodzinny Turniej w Piłce Siatkowej, który odbędzie się 27.11.2022 w Jedliczu i Ustrobniej.

Turniej zostanie przeprowadzony w dwóch kategoriach: rodzic + dziecko do 21 lat i rodzic + dziecko powyżej 21 lat. Wykluczamy udziału zawodników grających w Plus lidze, Tauronlidze oraz I i II lidze.

W drużynie obligatoryjnie musi wchodzić rodzic (dziadek), dziecko, rodzeństwo, mile widziane drużyny wielopokoleniowe (dziadek, ojciec, rodzeństwo, wnuk)

Do udziału w zawodach dopuszczamy maksymalnie dwóch zawodników uczestniczących w zorganizowanych ligach amatorskich, zawodników III, IV ligi.

Na liście zgłoszeniowej każdej drużyny musi znajdować się, co najmniej 6 zawodników, maksymalnie w drużynie może wystąpić 10 zawodników. Zawodnik może występować tylko w jednym zespole

Drużyna musi posiadać kierownika (kapitana) drużyny, który jest jej reprezentantem w sprawach organizacyjnych.

Dla czterech najlepszych drużyn od 1 do 4 miejsca zostaną wręczone: piłki siatkowe wysokiej klasy(Mikasa, Molten), puchary szklane, dyplomy, każdy zawodnik w drużynie otrzyma zestaw nagród indywidualnych (nagrody ufundowały Gmina Wojaszówka, GOKiR Wojaszówka, Starostwo powiatowe Krośnie, Huta Szkła w Jaśle, ASA GLASS, Delikatesy Groszek).

Dla najmłodszych zawodników w każdej z kategorii nagrody specjalne: krzesła biurowe UFUNDOWANE przez Sponosra Nowy Styl.

Nagrody otrzymują: Najlepsi zawodnicy w każdej kategorii (MVP), najstarszy zawodnik turnieju.

Wszyscy nagrodzeni otrzymają także zestawy pasieczne - miód, sok na miodzie.

Dla wszystkich uczestników, zawodników zapewniamy ciepły posiłek - obiad godz.13.00 do14.00.

Podczas trwania turnieju całodzienny poczęstunek w formie stołu szwedzkiego swojskie jado, swojskie wyroby, wędliny,

Wakacje w Zakopanem

Dziewczęta i chłopcy z dwóch sekcji działających w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Dukli piłki siatkowej dziewcząt oraz piłki nożnej chłopców spędzili wakacje w stolicy polskich Tatr Zakopanem. Sportowy obóz wakacyjny trwał 7 dni. Młodzi ludzie aktywnie wykorzystali czas uczestnicząc w zajęciach sportowych, meczach sparingowych, górskich wycieczkach, spacerach. Zdobyli Nosal szczyt, który na tatrzańskie wysokości nie jest zbyt wymagający, ale za to wyprawa na jego wierzchołek pozostaje na długo w pamięci. Nazwa góry, odnosi się do jej kształtu przypominającego nos. Odwiedzili papugarnie, bawili się przy karaoke. Wakacje nie mogą obejść się bez pływania, dlatego grupa obozowiczów zrelaksowała się na basenach termalnych w Szaflarach. Akacji było sporo.

Kolejny obóz przeszedł do historii. Jak zawsze pozostaną wspomnienia i emocje z nimi związane.

Daniel Ożga i Piotr Drozd

Fot. str. 23

ciasta, wyroby garmazeryjne, owoce, kawa, herbata, dla za-wodników woda niegazowana.

Zawodnicy otrzymują również zimne napoje- woda niegazowana.

Koszty wyżywienia i zakwaterowania pokrywa organizator turnieju.

Zakwaterowanie drużyn: Hotel, restauracja Pod Herbami Pułanki/ Fryszta, Hotel, restauracja uSchabińskiej Jasto

Turniej dofinansowany przez: Ministerstwo Sport i Turystyki w Warszawie, Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.

Patronaty Honorowe: Eurodeputowany: Bogdan Rzońca, Poseł R.P: Maria Kurowska, Prezes PZPS: Sebastian Świdorski, Prezes WPZPS: Jacek Szalacha Marszałek Podkarpacki: Władysław Ortyl, Starosta krośnieński; Jan Pelczar, Burmistrz Gminy Jedlicze: Jolanta Urbanik, Wójt Gminy Wojaszówka: Sławomir Stefański

Sponsor Generalny: PKN ORLEN S.A;

Projekt współfinansowany przez: Fundacja PGE, Fundacja Studencka Młodzi Młodym, Czarnorzecko Strzyżowska Lokalna Grupa Działania, GOKiR Wojaszówka, GOSiR Jedlicze.

Sponsorzy główni: PGNiG Sanok, RBDiM Krosno, BNP Paribas, ZPRE Jedlicze, RAF - Ekologia Jedlicze, EBA Krosno, F.H.U. JUNA, Nowy Styl, KROSOFT

Sponsorzy, partnerzy: PRiD Krosno, JAFAR, Max Stone Bratkówka, CECHINI Muszyna, Wenta- Fryszta, ASA GLASS, Inwest Profil Bajdy, Sklepy Zielony Koszyk, P.W.FAVI Sp.z o.o.; AGET BHP, AGET BHP Krosno, Duet Ustrobnia Anna Kielar, Huta Szkła w Jaśle, Piekarnia Żaneta Bajdy, Luks Granit Ustrobnia, Hotel Pod Herbami, Delikatesy Centrum Jedlicze- Węklar.

W trakcie tegorocznego turnieju odbędzie się zbiórka charytatywna na osoby pokrzywdzone przez los, osoby chore wymagające kosztownej rehabilitacji, leczenia.

W tym roku zbierać będziemy na 5- letniego chłopca po mózgowym porażeniu dziecięcym , oraz pracownika GOSiR Jedlicze po udarze mózgu

Szczegółowy regulamin na stronie: [www. pro-familia.net](http://www.pro-familia.net) lub Tel: 511496054

Fenomen pszczoły miodnej

Pszczoła miodna to fenomenalny owad. Intriguje człowieka od wieków. Także rozwój pszczoły jest bardzo ciekawy. W ulu jest tylko jedna samica, która jest zdolna się rozmnażać, zwana królową. Bardziej oddającą prawdzie nazwą tej samicy jest „matka pszczela”. Jednak nie tylko ona jest samicą. W ulu poza okresem wiosny i połowy lata w rodzinie pszczelej są same samice. Samice, które się nie rozmnażają to tak zwane robotnice. Na ich barkach spoczywa całe utrzymanie rodziny pszczelej.

Robotnice mają uwstecznione jajniki i w przypadku braku matki w ulu są w stanie składać jajka, z których powstanie tylko truteń. Matka pszczela podczas lotu godowego zostaje zaplemniona. Potem już nigdy w życiu nie podejmie lotu godowego. Plemniki zebrane w zbiorniczku nasiennym mają jej starczyć na całe życie, a może żyć do 5 lat.

Pszczoły powstają z jajka, które w drogach rodnych matki zostają za-

plodnione. W ciągu trzech dni malutka larwa wykluwa się z jajka. Pszczoły robotnice przez około trzy dni karmią larwę tak zwanym mleczkiem pszczelim. I tu kolejny fenomen pszczelej natury. Matka pszczela i robotnica powstają z takiego samego jajka. Jednak to czy z niego powstanie matka, czy robotnica decyduje pokarm podawany młodej larwie. Już w trzecim dniu larwa, która otrzyma mleczko z papką miodowopyłkową stanie się robotnicą, a ta która nadal będzie karmiona mleczkiem pszczelim przeobrazi się w matkę pszczelą. Matka i robotnica mimo, że obie są samicami to różnice anatomiczne są ogromne. Robotnica jest mniejsza, bo ma uwstecznione jajniki. Posiada koszyczek pyłkowy, a matka nie. U gruczoły wytwarzają się gruczoły woskowe, których matka jest pozbawiona. Jest jeszcze wiele innych różnic między nimi, czyniących ich mocno wyspecjalizowanymi do zadań, które im powierzyła natura. Larwa pszczela rozwija się w komórce otwar-

tej przez pięć dni. Jest wtedy karmiona przez pszczoły karmicielki. Po zasklepieniu larwa pszczela wyprostowuje się i przechodzi rozwój od larwy przędącej przez poczwarkę aż do stadium owada dojrzałego. Po zakończeniu rozwoju za pomocą żuwaczek przegryza wieczko pszczele i opuszcza komórkę plastra, by stać pięknym i niesamowitym owadem. Pszczoły podczas rozwoju w komórce są bardzo wrażliwe na temperaturę. Zbyt wysoka i zbyt niska powoduje wady rozwojowe, a nawet może je zabić.

Polecam także krótki film o rozwoju pszczół, można go obejrzeć na: <https://www.youtube.com/watch?v=f6mJ7e5YmnE&t=60s>

Witold Puz
Koło Pszczelarzy w Dukli
WZP w Rzeszowie

Okres godowy u jeleniowatych

Jak co roku we wrześniowym numerze naszego miesięcznika zamieszczam artykuł o rykowisku. Czas od ubiegłorocznego szybko minął, myśliwi oraz pasjonaci przyrody z niecierpliwością szykują się na tegoroczne gody jeleni.

Od września do listopada odbywa się w przyrodzie spektakl godowy zwierząt z rodziny jeleniowatych. Najgłośniejsze i najbardziej spektakularne jest rykowisko jeleni i najczęściej to właśnie je można usłyszeć. Okresy godowe zwierząt różnych gatunków mają różne nazwy. U danieli jest to bekowisko, bukowisko u łosi oraz rykowisko u jeleni szlachetnych.

Rykowisko jeleni odbywa się na przełomie września i października. Samce jeleni wychodzą z ukrycia i stają się głośne i hałaśliwe. Wydają głośne odgłosy, ryczenia, beczenia, postękiwania i ryk triumfu po przegonieniu rywala. Każdy z tych dźwięków jest inny i niepowtarzalny. Najmocniejszy byk - byk stadny, gromadzi wokół siebie stadko łań, tzw. chmarę, o które musi toczyć walkę z konkurentami. W rykowisku biorą udział tylko silne, zdolne do prokreacji samce. Niektóre w wyniku zacieklej walki giną w rywalizacji – zostają zrogo-

wane. Młode byki zwane chłystami krążą wokół przyglądając się zmaganiom siłaczy. Byki najczęściej ryczą wieczorami, gdy zapada zmrok, a kończą o świcie. W okresie szczytu okresu godowego, byki ryczą nawet w ciągu dnia. Rykowisko jeleni jest jednym z piękniejszych spektakli przyrody. Niesamowitym przeżyciem jest być wtedy blisko, gdy cichy i bezwietrzny wieczór przerywany jest rykiem jelenia.

Najmocniejszy byk - **byk stadny**, gromadzi wokół siebie stadko łań, tzw. **chmarę**, o które musi toczyć walkę z konkurentami. W rykowisku biorą udział tylko silne, zdolne do prokreacji samce. Niektóre w wyniku zacieklej walki giną w rywalizacji – zostają **zrogowane**. Młode byki zwane **chłystami** krążą wokół przyglądając się zmaganiom siłaczy. Poroże byka jelenia zwane jest **wieńcem**. Nie są to rogi (czyli wytwór tkanki rogowej, pusty w środku i rosnący przez całe życie osobnika) – tak jak niektórzy to mówią. Jest to wytwór tkanki kostnej – rośnie od marca do sierpnia, co roku zrzućane i na nowo budowane, a uzależnione jest to od poziomu męskiego hormonu testosteronu. Wieniec tworzą **tyki**.

Na tykach wyróżniamy: **różę**, **oczniak** /pierwsza odnoga nad różą/, **nadoczniak** /druga odnoga/, **opierak** /trzecia odnoga/ oraz **koronę** /odnogi nad opierakiem/. Czasem pomiędzy opierakiem a koroną jest dodatkowa odnoga zwana **odnogą wilczą** – jest ona zaliczana do korony. Byka dwuletniego z pierwszym porożem bez odnóg nazywamy **szpicakiem**. Od trzeciego roku życia takiego samca nazywamy **szydlarzem**. Z dwoma odnogami to **widlak**, z trzema **szóstak**, z czterema to **ósmak**, z pięcioma **dziesiątak** itd. Byka z koronami na obu tykach nazywamy obustronnie koronnym. **Mnich** to jeleni byk nie nakładający poroża lub o porożu zdeformowanym, w kształcie guzów lub wyrostków niższych od tyłek. Byk po zrzuceniu wieńca to **gomuła**.

Bukowisko łosi odbywa się we wrześniu, choć niekiedy przedłuża się do połowy października. W okresie rui przy byku jest zwykle jedna kłępa, która wchodząc w okres rui wydaje płaczliwe, nosowe porykiwanie. W tym czasie byki łosia wydają głos zwany stękanieniem. Walki pomiędzy bykami łosia zdarzają się rzadko. Raczej następuje demonstracja rozmiarów ciała, poroża i siły głosu. Gdy to nie pomaga, łosie ustawiają się naprzeciw siebie, nabierają rozpędu z pochylonymi głowami i zderzają się porożami. Zwycięzcą jest ten łось, który przepchnie konkurenta. Pokonany byk wycofuje się, by uniknąć dalszych ciosów.

Bekowisko danieli odbywa się zwykle od połowy października do połowy listopada. W tym czasie, podobnie jak byki jelenia, byk danieli wydaje charakterystyczne odgłosy i gromadzi wokół siebie kilka łań – chmarę. Na czas rui byk wykopuje specjalne wgłębienia do leżenia, w które oddaje mocz. Po jakimś czasie miejsce to bardzo nieprzyjemnie pachnie. Podczas bekowiska samiec gromadzi wokół siebie do 8 łań, które przetrzymuje na czas do 2 tygodni. W tym czasie toczą się walki pomiędzy bykami. Daniel byk jest jeszcze bardziej wojowniczy niż byk jelenia, ale z uwagi na kształt poroża walki danieli rzadko kończą się tragicznie. Miejscem kryć są rujowiska, czyli wspomniane wcześniej wgłębienia wykopane przez byka. Łatwo rozpoznać czas rui u danieli ze względu na charakterystyczne beczenie, które wydaje byk.

Opracował na podstawie artykułu z internetu
inspektor Bartosz Szczepanik

40 lat minęło jak jeden dzień....

W 1977 roku powstało w Dukli Technikum Mechanizacji Rolnictwa. Szkoła funkcjonowała w budynku Liceum. Uczyli w niej nauczyciele LO, grono powiększyło się o uczących przedmiotów zawodowych. Zorganizowano współpracę z Zakładami Naprawczymi w Dukli, uruchomiono też, budynek warsztatów. Chętnych do nowej szkoły było bardzo wielu. Pierwsza klasa TMR liczyła 45 uczniów. Przez pięć lat wykruszyła się ponad połowa. W 1982r maturę zdawało 22 abiturientów. Zostałam wychowawcą tej klasy i wspólnie przeżywaliśmy różne momenty. Było sporo kłopotów wychowawczych, chwil radosnych, smutnych, /śmierć Stasia Musiała/. Ci którzy dotrwali do egzaminu dojrzałości organizują co 5 lat zjazd. Są to

piękne spotkania, pełne wspomnień, humoru, zadumy nad przemijalnością czasu i ludzi. Okrągły jubileusz obchodziliśmy skromnie, kameralnie ale z ogromnym rozrzewnieniem.

Po uroczystej mszy świętej odprawionej przez absolwentów TMR księży Stanisława Koguta i Wiesława Ukleję /przyjechał z Francji na urlop/ spotkaliśmy się w restauracji Galicja .Wspominaliśmy zmarłych nauczycieli i zmarłych uczniów /Romana Bozentkę, Filipowicza, Stasia Musiała, Andrzeja Bąka, Ryśka Szczurka/. Dobrym duchem wszystkich spotkań jest Stasiu Braja, dzięki jego staraniom możemy oddać się wspomnieniom. Przepracowałam w zawodzie nauczyciela 33 lata, z tego w Dukli 24. Byłam wychowawcą 6 klas, ale tę klasę

wspominam szczególnie. Z wieloma absolwentami utrzymujemy żywy kontakt do dnia dzisiejszego. Moi chłopcy i 4 dziewczyny wspominają Duklę z ogromną sympatią, a ja jestem dumna z ich osiągnięć i postaw.

Teresa Czekańska-Jakubik
wychowawczyni

Dziękując za zaproszenie tym przystojnym PANOM, chcę wspomnieć jak bardzo oni byli zauroczeni swoją piękną wychowawczynią pełną wdzięku TERENIĄ. Wdzięk pozostał, ale lat nam wszystkim przybyło tylko pani profesor Halina Adamczuk jest wiecznie młoda i w listopadzie będzie świętować swoje piękne urodziny.

Maria Walczak
Fot. str. 23

Śladami Jana Pawła II

6 sierpnia br. po raz szósty brałam udział rajdzie „Śladami Jana Pawła II”, gdzie spotykamy ludzi w różnym wieku z wielu stron Polski i krajów sąsiednich. 35 km pokonaliśmy w ciągu jednego dnia pod pieczą przewodników i goprowców, wśród których byli panowie Edward Marszałek, Andrzej Zieliński i Stanisław Orłowski. Szkoda tylko, że nie było Komandora profesora Romana Kuźniara.

Maria Walczak
Fot. str. 14

Bukiet z ziół

Jak co roku zbieram zioła, które święcę 15 sierpnia na Matki Boskiej Zielnej. Tym razem z moimi turystkami wybrałam się do Olchowca ścieżką przyrodniczo- historyczną i tam na łąkach i przydrożach zebrałyśmy piękne rośliny, które, wrotyczem, oregano, chrzanem i przytulią żółtą. Jako biolog przykładam wielką wagę do bioróżnorodności roślin w święconym bukiecie.

Maria Walczak
Fot. str. 14

Wydarzyło się w naszej gminie

W Równem rozpoczęły się prace przygotowawcze pod budowę S-19

W miejscowości Równe rozpoczęły się przygotowania wykonawcy odcinka drogi ekspresowej S-19 (odcinek Miejsce Piastowe - Dukla). Firma STRABAG wykonała już zjazd z ulicy Kopalnianej (niedaleko skrzyżowania z DK19) i plac pod składowanie kruszywa oraz drogę technologiczną.

12 lipca 2021 r. spółka STRABAG podpisała z GDDKiA umowę o wartości 478,9 mln zł. W ramach realizowanego kontraktu powstanie 10 km odcinek drogi ekspresowej S19 z Miejsca Piastowego do Dukli.

Prace dotyczą projektu i budowy drogi ekspresowej z dwoma jezdniami po dwa pasy ruchu w każdym kierunku oraz jednym węzłem drogowym – Dukla. Na węźle droga ekspresowa S19 połączy się z drogą powiatową. W przyszłości ma być do niego włączona także droga wojewódzka nr 993 relacji Gorlice – Nowy Żmigród – Dukla.

Do wybudowania jest także 47 obiektów inżynierskich, w tym 3 estakady, 5 wiaduktów i 9 mostów w ciągu głównym drogi ekspresowej. Powstaną także przejścia dla zwierząt (po jednym górnym i dolnym oraz dwa przepusty). Na tym odcinku zaplanowano też parę Miejsc Obsługi Podróżnych Równe (kat. I).

Za krosno112.pl: WS

W krainie rondla i patelni

Sezon owocowy trwa, **arbuz** stał się u nas bardzo popularny. Jest niskokaloryczny, dostarcza umiarkowanej ilości węglowodanów – około 30 g na 100g, zawiera niewielkie ilości białka i śladowe ilości tłuszczu, niewiele błonnika. Jest natomiast doskonałym źródłem witamin i składników mineralnych. Zawiera witaminę A, witaminy z grupy B, witaminę C, E, potas, wapń, fosfor. Zawiera również antyoksydanty. Dzisiaj podaję przepis na pożywną sałatkę, prostą w wykonaniu.

Sałatka z arbuza z fetą

Składniki:

dojrzały arbuz – 0,5 kg
ser feta – 200 g

Składniki na sos

miód – 2 łyżki
limonka – ½ szt.
świeży imbir – ok. 0,5 cm (plaster)
świeża mięta – kilka listków
prażone pestki dyni – do posypania

Wykonanie:

Arbuza kroimy na ćwiartki, a następnie w plastry. Odcinamy skórkę i kroimy arbuza w kostkę. Do miski wlewamy miód i dodajemy skórkę otartą z połowy limonki. Następnie wyciskamy sok z połowy limonki i dodajemy starty imbir. Dokładamy posiekane listki mięty i mieszamy.

Arbuza delikatnie mieszamy z sosem (trochę sosu zostawiamy na koniec). Ser feta kroimy w kostkę. Na talerz układamy kawałki arbuza, na wierzch kładziemy ser feta i polewamy resztą sosu. Dekorujemy listkami mięty i posypujemy pestkami dyni.

Smacznego!

Dukla.pl zamieszcza różne formy reklam. Aktualny cennik:

Moduł Format reklamy	Reklama czarno-biała na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama czarno-biała na okres 1 miesiąca Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 6. miesięcy Cena netto w zł	Reklama kolorowa na okres 1 miesiąca Cena netto w zł
A-4	250	60	600	150
1/2 A-4	150	30	300	70
1/4 A-4	75	20	150	50
1/8 A-4	30	15	100	30
1/16 A-4	20	10	75	15

Do każdej ceny netto doliczony będzie podatek VAT w wysokości 23%. Wszystkie krótkie ogłoszenia niekomercyjne, z ofertami pracy lub osób poszukujących pracy umieszczane są w Dukielskim Przeglądzie Samorządowym nieodpłatnie. Cennik reklamy obowiązuje również w odniesieniu do strony internetowej.

Złota myśl ☺

„Moim ulubionym urządzeniem na siłowni jest automat z przekąskami.”

Caroline Rhea

Wakacje w Zakopanem

Siatkarki z opiekunem Damianem Leśniakiem podczas obozu w Zakopanem

Chłopcy z sekcji piłki nożnej podczas obozu w Zakopanem

Maraton MTB - Piwniczna

Jakub Lorenc z MTB MOSiR Dukla na najwyższym podium w kat. dziecięcej

Podkarpacka Liga Rowerowa - Długie

Fot. [arch. MOSiR Dukla]

40 lat minęło ...

Uczniowie TMR po 40 latach z prof. Teresą Czeakańską-Jakubik

PATRONAT HONOROWY PARY PREZYDENCKIEJ

www.prezydent.pl

ORGANIZATORZY:

GMINA DUKLA
MUZEUM HISTORYCZNE-PALAC W DUKLI
OŚRODEK KULTURY W DUKLI

MIEJSCE:

MUZEUM HISTORYCZNE-PALAC W DUKLI

3 WRZEŚNIA 2022, GODZ. 10:00

ZAPRASZAMY!

Stara Wędzarnia®

FRYSZTAK

Pyszne tradycyjne wędliny
Świeże mięso
Przyprawy świata

DOMOWY SMAK

który pamiętasz z dzieciństwa

Sklep firmowy:
Dukla ul. Słowacka 20
tel. +48 530 554 358

